

MURAVIDÉK

Murától és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din. egész évre 60 Din. Minden más európai államban csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegközt és nyílttér 1.25 Din., rendes 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din. és az illeték; többszörinél engedmény. -- Hirdetéseket kizárólag a „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el.

Csekk számla száma: 12980.

X. Évf.

Murska Sobota, 1931. október 4.

40. Szám.

Az egyesületekről, gyűlésekről és összejövetelekről szóló törvény.

Az alkotmány 117. szakasza alapján jött létre ezen új törvény. Az új törvény szerint a polgároknak joguk van az alkotmány és a törvények keretén belül egyesületeket alapítani. Az egyesületek megalapításáról az elsőfokú hatóságokon keresztül a másodfokú hatóságoknál kell jelentést tenni. Ez alkalommal az egyesület alapszabályait öt példányban kell benyújtani az illetékes hatóságokhoz. Az alapszabályokat legalább három egyesületi tagnak kell aláírni. A bejelentést az elsőfokú hatóság azonnal igazolja.

Az alapszabályokban fel kell tüntetni az egyesület nevét, amely nem viselheti semmi más fennálló nyilvános egyesületi vagy állami intézmény nevét, — azután az egyesület céljait és hogy milyen eszközökkel dolgozik céljai eléréseért.

Az elsőfokú hatóság megtilthatja az egyesület működését abban az esetben, ha az nem az alkotmány és törvények által előírt módon, vagy céljának, vagy nevének ellenkezőleg dolgozik, ha az állami fejlődés vagy társadalmi rend megbontására irányul.

Faji, vallási és regionális alapon nem működhetik egyesület.

Az egyesület gyűlésein csakis egyesületi tagok, vagy névszerint meghívott vendégek vehetnek részt.

A gyűlések megtartásáról legkésőbb 48 órával előbb értesíteni kell az elsőfokú hatóságot a hely, idő és napirend pontos megjelölésével együtt.

Politikai egyesületek — pártok — alakítására csak abban az esetben adható engedély, ha minden faji, vallási vagy regionális alapot nélkülöznek. A politikai párt megalakításához legalább száz tag szükséges. A politikai pártok megszervezését úgy kell keresztül vinni, hogy minden közigazgatási járásban legalább hatvan taggal kell megkezdeni a munkát. Mindent írásban kell bejelenteni a belügyminisztériumhoz, amely két hónapon belül megadja, vagy megtagadja az engedélyt a politikai párt működéséhez. A törvény további része körvonalazza azokat a módoza-

tokat, amelyek az összejövetelek megtartását engedélyezzék vagy megtiltják.

A 30. paragrafus szerint a fenti törvények ellen vétő minimumán 30 napi elzárásra, vagy 5000 dinár pénzbüntetésre ítéltető, súlyosabb esetben pedig mindkét büntetésben részesül.

Ritört a háború Japán és Kína között.

A távoli Keleten Kína és Japán között a mukden-daireni vasutvonal birtokáért kitört a háború. Japán csapatok elfoglalták Mukden várost, és megindultak egész Mandzsúria elfoglalására. Az összeütközésnek már eddig sok halott, és sebesült áldozata van, tetemes az az anyagi kár is, amit a kölcsönös bombázással a felek egymásnak okoztak. Ez most a világgölitika új eseménye, amely épen akkor rázkódtatja meg a világot, amikor mindenki a várva-várt békére gondol.

Legújabb jelentések szerint a japán haderők folytatják Mandzsúria megszállását. Mukden és Csan-Csung után birtokukba vették Irin városát is és Taomanig vonultak előre. Számos mandzsúriai várost repülők bombáz-

A régi egyesületi törvény rendelkezései csak annyiban maradnak meg továbbra is, amennyiben az új törvény rendelkezéseivel nem rendelkeznek.

A törvény a hivatalos lapban való megjelenés után lép érvénybe.

és a legnagyobb hálával fogadta a nagyszerű, kegyes adományt, amely bizonyára lelkes követésre fog találni.

A választási törvény végrehajtása céljából kiadott hivatalos iratok nem esnek illeték alá. A pénzügyminisztérium az adóhivatalok feliratára felvilágosítást adott ki, amely szerint azok a kérvények, bizonyítványok és igazolványok, amelyek a választói törvény végrehajtásának érdekében adatnak ki, az illetékekről szóló törvény 43. szakaszának alapján nem esnek illeték alá, mert közérdekűek. Az ilyen hivatalos irásokon a fenti törvény 7. szakasza értelmében fel kell tüntetni, hogy milyen célból adnak ki, hogy így minden visszaélést el lehessen kerülni.

és a legnagyobb hálával fogadta a nagyszerű, kegyes adományt, amely bizonyára lelkes követésre fog találni.

A választási törvény végrehajtása céljából kiadott hivatalos iratok nem esnek illeték alá. A pénzügyminisztérium az adóhivatalok feliratára felvilágosítást adott ki, amely szerint azok a kérvények, bizonyítványok és igazolványok, amelyek a választói törvény végrehajtásának érdekében adatnak ki, az illetékekről szóló törvény 43. szakaszának alapján nem esnek illeték alá, mert közérdekűek. Az ilyen hivatalos irásokon a fenti törvény 7. szakasza értelmében fel kell tüntetni, hogy milyen célból adnak ki, hogy így minden visszaélést el lehessen kerülni.

A japán csapatok időközben elfoglaltak 14 várost s Harbinig vonultak előre. Elvették a kínaiak 200 gépből álló repülőparkját. A Népszövetség javaslatát a japán kormány elvetette s Kínával közvetlen tárgyalást akar kezdeni. A japán hadügyminiszter kijelentette, hogy Japán hajlandó visszavonulni, ha garanciákat kap.

Zsivkovics Peter

miniszterelnök és belügyminisztert, Ófelsége, mint hadsereg tábornokot, tartalék állományba helyezte. Az erről szóló királyi ukáz a Hiv. lapban már megjelent.

Prekmurje jelölt.

Egész Prekmurje választói, az elkövetkezendő választásokra Zsivkovics miniszterelnököt jelölte az országos listára listavezetőjéül. Más lista (párt) nem is lesz.

Politikai hírek.

A nemzetgyűlési képviselők választása november nyolcadikán lesz. Az első rendkívüli gyűlés december hetedikén lesz megtartva. Ófelsége ezen ukázta a miniszterelnök-belügyminiszter előterjesztésére és a minisztertanács meghallgatásával írta alá.

A király adománya a Vörös-Keresztnek. Az egész országban széleskörű akció indult meg, abból a célból, hogy az országnak az elemi csapások, főként pedig a szárazság által sújtott vidékeknek lakosai felsegíteszenek. Ennek a téli segélyezésnek a vezetését és irányítását a Vörös Kereszt jótékony egyesület intézi. A Vörös Kereszt egyesület központi bizottsága a múlt hétfőn

Beográdban gyűlést tartott, amelyen az egyesület vezetőségét nagyszerűen kellemes meglepetés érte egy levél útján, amelyet dr. Kosztrencsics Márkó szociálpolitikai miniszter kapott Jętics udvari minisztertől, amelynek szövege a következő: „Miniszter Ur! Van szerencsém önt tisztelettel értesíteni, hogy Ófelsége a király elrendelni kegyeskedett, hogy a szárazságtól sújtott vidékek lakosságának felsegítésére Ófelsége magán pénztárából egymillió dinár fizetessék ki a Vörös Kereszt nemzeti bizottságának. Kérem Önt miniszter ur, fogadja megkülönböztetett tiszteletem kifejezését. — Jętics udvari miniszter.” A Vörös Kereszt egyesület központi bizottsága egyhangú lelkesedéssel

és a legnagyobb hálával fogadta a nagyszerű, kegyes adományt, amely bizonyára lelkes követésre fog találni.

A választási törvény végrehajtása céljából kiadott hivatalos iratok nem esnek illeték alá. A pénzügyminisztérium az adóhivatalok feliratára felvilágosítást adott ki, amely szerint azok a kérvények, bizonyítványok és igazolványok, amelyek a választói törvény végrehajtásának érdekében adatnak ki, az illetékekről szóló törvény 43. szakaszának alapján nem esnek illeték alá, mert közérdekűek. Az ilyen hivatalos irásokon a fenti törvény 7. szakasza értelmében fel kell tüntetni, hogy milyen célból adnak ki, hogy így minden visszaélést el lehessen kerülni.

A Népszövetségi Tanács hatvanötödik ülészaka. A Tanács első sorban is meghallgatta a japán és kínai delegátusok nyilatkozatait a kitört háborúról. A japán delegátus kijelentette, hogy kormánya mindent megfog tenni, hogy a konfliktus békésen elintéződjék. A kínai delegátusnak még nem voltak biztos adatai a kitört ellenségeskedésről. A Tanács aztán tudomásut vette a pénzügyi bizottság jelentését a magyarországi és ausztriai pénzügyi helyzetről. Számitani lehet rá, hogy a közeljövőben több állam is fog pénzügyi segílyt kérni Genfben. A Népszövetségi Tanács leszerelési bizottsága folytatta a vitát a fegyverkezési szünetről. Megjelent már ekkor Törökország, Costa-rika és az Amerikai Egyesült Államok képviselője is. A szovjet kormány képviselője nem jelenhetett meg, de helyesli az olasz cormét. Magyarország képviselője Tancos Gábor tábornok kijelentette, hogy e téren minden eszmét támogat. A Népszövetségi Tanács foglalkozott a japán-kínai konfliktussal. A kínai delegátus jelentette, hogy a japánok már igen nagy területet foglaltak el, amelyen zsarolnak, fosztogatnak. A japán delegátus szerint a bajt a kínaiak provokálták. Végre a Tanács azt határozta, hogy a kínai és japán kormányhoz kiáltványt intéznek, hogy sürgősen hagyják abba az ellenségeskedést, a csapatokat a japánok vonják vissza. Az egész ügy hivatalosan későbbben lesz megvizsgálva a Népszövetség által. A kiáltványt még aznap táviratilag megküldték Tokióba és Nankingba.

Európai vámuñiót sürget Németország. A német delegáció a

Népszövetség gazdasági főbizottságához két javaslatot terjesztet be. Egyet a nemzetközi Exporthitelbank alapszabályának kidolgozására kiküldendő bizottságról, egy másikat pedig arról, hogy a népszövetségi szakértők tegyék meg az előkészületeket az európai vámunió megteremtése érdekében.

A csehszlovák honvédelmi tárca csökkentése. Csehszlovák lapok éles hangon írják a honvédelmi tárca csökkentéséről. A fegyverkezés halatlan összegekbe kerül a csehszlovák adófizető közönségnek. A mostani kiadás 1500 koronás fejhányadnak felel meg. A fiatal csehszlovák köztársaság fennállása óta hadifelszerelésekre 26 milliárd koronát adott ki 1918 óta. Csak munició és robbanó anyag beszerzésre 1 és fél milliárd koronát adott ki.

Jugoszlávia kárpotolva lesz az elmaradó jóvátételi fizetésekért. Tudvalevő, hogy Jugoszlávia annak idején nem járulhatott hozzá a Hoover tervhez. Nem pedig azért, mert a német jóvátételi fizetések elmaradása közel 900 millió dinár bevételi hiányt idézett volna elő. Marinkovics külügyminiszter közbenjárására a szövetséges hatalmak ígérete folytán remélhető, hogy Jugoszlávia feltétlenül kértéértésben fog részesülni az elmaradó jóvátételi fizetésekért.

Anglia és Amerika hozzájárul az egyéves fegyverkezési szünethez a tengeri haderőket illetően. Japán a terv elhalasztását kívánta 1932. évre.

A francia és orosz viszonylatban messze menő közeledés van külsőben.

Svájc védelmi harca a német import ellen. A Népszövetség gazdasági főbizottságában a svájci delegátus tiltakozott Németország nagy exportja ellen, amellyel a svájci gazdaságot és ipart fenyegeti. Szerinte nem Svájc az oka annak, hogy a békeszerződés Németországra elviselhetetlen terheket róttak, amelyek Németországot a végletekig menő exportra kényszerítik. A német delegátus viszont Németország kényszerhelyzetét ismertette, amely a legnagyobb erőfeszítést követeli meg az exportálás terén.

A francia szakszervezetek a leszerelés mellett. A francia szakszervezetek kongresszusa nemzetközi közeledés és a leszerelés politikája mellett szállt síkra, ami egy értelmű a világgazdaság szanálásáról. Határozati javaslatot fogadtak el, amely követelte, hogy a leszerelést minden téren hajtsák végre.

A Népszövetség kötelékébe nem tartozó államok, u. m. az amerikai Egyesült Államok, Oroszország, Törökország, Afganisztán, Argentína, Brazília, Costa Rica, Ecuador és Egyiptom a jövő évben megtartandó leszerelési konferenciára szintén meg vannak hívva. Most az a terv merült fel, hogy ezen államok alakítanak egy külön szövetséget s a tökéletes leszerelés gondolatát együttesen képviseljék Genfben a februári leszerelési világgazdasági konferencián.

Az angol fontválság.

Az egész világon nagy ijedelmet keltett a múlt vasárnap, hogy az Angol Bank — amelyet eddig mint megíngathatlat ismert a világ — megszűnt az arany fizetést, vagyis papírpénzért nem adott többé aranyat. Ez annyit jelent, hogy Angliában megszűnt az aranyvaluta. Ennek oka pedig az, hogy a világ pénzpiacának, elsősorban pedig Franciaországnak a bizalma megingott s egymásután kezdték az Angolországban elhelyezett pénzeket visszakérni, visszavonni, s ezt mind kész aranyban kellett visszafizetni, ugyanyira, hogy az Angol Banknak már csak 130 millió font (egy font kb. 280 dinár) aranytartáléka maradt. Ekkor aztán az angol kormány felfüggesztette az arany valutát

s többé nem akar aranyban fizetni a fontért.

A fontválságnak az amerikai hivatalos körök szerint következményei lesznek. Az újabb fejlemények meggyőzték az amerikai hivatalos köröket arról, hogy az angol válság végső következménye a jövátételek és háborus adósságok revíziója lesz, mert mindezeknek az alapja az angol hitel. A font érték vesztesége következtében nem lehet a fizetési kötelezettségek mai arányát tovább fenntartani.

Az angol font áresése ártott más államok pénzeinek is, így a svéd koronának és az olasz liranak is. Jugoszláviai pénzére az angol válságnak nincs hatása.

Plébánia kántor nélkül.

Négy éve már annak hogy a turniscei plébániának nincsen kántora. Négy év óta van a fára népe némaságra kárhóztatva, — nem énekelhet a saját templomában az Istentisztelet alatt. Ma már ott tart a fára népe, hogy halottjaít is úgy takarítják el, mint járvány idején a hullákat. — Rámutatunk erre a példátlan állapotra mert — a tapasztalás igazolja —, hogy a más vallásúak is megütköznek, ha látják a turniscei katolikus szerzetásokat! — Tisztelettel kérdezzük, hogy annyira elszigetelt probléma a turniscei kántor kérdés, hogy azt nem lehetséges egyáltalán megoldani? — Hol van ennek a kérdésnek a gyökere? Vagy nincs a fára népének annyi

energiája, hogy képes lenne saját erejéből megszüntetni a zür-zavart, amelyet e tekintetben eltűrni kénytelen? Kétségtelen, hogy sokkal üdvösebb lenne megoldani a kérdést, mint még jobban elmélyíteni!

Vége is, a turniscei plébánia katolikus népe sem nem oly szegény, sem nem oly tudatlan, hogy ebben a korszerűtlen állapotban legyen kénytelen élni. Ezt minden kulturált ember tudhatja!

Tehát ezt a kántor kérdést minél előbb meg kell oldani, mert a szolgáló türelemnek egyszer vége is szakadhat.

A mostani helyzet fenntartása pedig a vallásosságra nagyon kártékony befolyással hat!

HIREK.

HETI NAPTÁR

1931. OKTÓBER hó 31 nap 41 hét

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
4 Vasár.	Szt. H. ZD.	Szt. H. 19.
5 Hétfő	Placid ap.	Aurái
6 Kedd	Brunó vt.	Brunó
7 Szerda	Jusztin	Amália
8 Csüt.	Brigitta	Etelka
9 Péntek	Ar. Dénes	Dénes
10 Szomb.	B. Ferenc	Gedeon

Vásárok:

4 (5) Turniscei 5. Hodoš, Ormož, 8. Rakičan.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	225—170
"	Rozs	"	160
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	130—140
"	Köles	"	125.—
"	Hajdina	"	—
"	Széna	"	60—100
"	Bab cseres.	"	200.—
"	Vegyés bab	"	130.—
"	Krumpli	"	60—70
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	4.—	4.50	5.— 6.—
Üsző	4.—	4.50	5.— 6.—
Tehén	1.—	2.—	3.— —
Borjú	—	5.—	6.— —

Sertés	7.— 8.— —
Zsir 1-a	16.— 18.—
Vaj	30.—
Szalonna	10.— 12.—
Tojás 1 drb.	1'00

Valuta:

100 Doll. (USA) adnak itt	5200 Din-t
100 Kandai Doll.	" 4800 "
100 Schil. (Bécs)	" 770 "
100 Frankért (Páris)	" 220 "
100 Liráért	" 280 "
100 Pengőért	" 970 "
100 Márkáért	" 1300 "
100 Pezoért (Urug.)	" 1800 "
100 Pezoért (Argen.)	" 1400 "
100 Cseh kor.	" 168 "

— Banke, hranilnice in posojilnice v Murski Soboti imajo uradno ure od 8 do 1/2 1 ure popoldne. Popoldne ne poslujejo.

— A betétesek már megnyugódtak, sőt új betétek is folynak már a bankokba. Előreláthatólag a megszigorítások rövid ideig fognak csak tartani.

— Gyümölcskiállítás Ptujban e hó 11—13. meg fog tartani. Akinek arra való gyümölcse van, szállítsa a rakicsáni gazd. iskolába, ahol becsomagolják.

— Betörés. Titán József morácsi korcsmáros vendéghálója

ismeretlen tettesek betörték s onnan ágyneműt és szövetet vittek el.

— Mindenki Puoncira okt. 4-én, mert akkor lesz az ujonnan átszervezett önk. tűzoltók első táncmulatsága a Kúhár János-féle vendéglőben. Mindenki jól fogja magát érezni!

— A radkersburgi ev. templomszentelés f. hó 27-én óriási közönséget csalt egybe. Legtöbb Prekmurec volt ott. Az ünnepély nagyon szép lefolyású volt, egyben az idő is kedvezett. Regede sok ily napot kívánt, de azért vendül prédikálni a templom-téren nem engedték meg.

— Tolvajások. G. Lendaván 29.-én vásár volt. A vásár előtti éjszakának estéjén Bedics m. szobotai cipész egy nagy kosárral 20 pár cipőt vitt a vásárra s elhelyezte őket a vásártól nem messze levő mészárszékbe. Ugyanoda tette a biciklit is. Éjjelben egy óra tájban, kint a szekereken alvó vásárosok nagy lármára ébredtek. Holdvilágos volt az éj és ezért azonnal lehetett látni, hogy hol mozgolódnak az emberek. Az odasereglettek megállapíthatták, hogy Kuzmics nevű kruplivniki szabónak felvágta a ruhabálját és kiloptak belőle egy nagy és egy kisebb téli kabátot. A tolvajokat persze azonnal ke-resték mindenfelé. Egyszer csak egy erős puskadurranást lehetett hallani. Ugy vélték, hogy az üldözött tolvajok elriasztólag ekartak hatni követőikre. — Reggel korán Bedics megy a cipőkért a mészárszékbe, ámde sem a kosarat, sem a 20 pár cipőt nem találta. Ezenben a biciklit ott-hagyták a tolvajok.

— Helyreigazítás. Szívesen közöljük a következő sorokat félreértések elkerülése végett. A múlt heti 39. szám-ban „Veszedelemes cigány rablóbandát üloöz a ptuji (petau) csendőrség” cím alatt egy közlemény jelent meg, amelyben a prekmurjei, illetőleg Murszka Szobota vidéki „Baranya” cigány családról is van szó. Téves értelmezés lehetősége miatt nagyon szívesen kinyilatkoztatjuk, hogy a prekmurjei illetve M. Szobota vidéki Baranya Iván cigányprimás és családja nem tartozik az üldözött rablóbandához s rékik a jelzettekkel összekötéseik nincsenek.

— Tűz Hodošon. Vasárnap szept. 27 én éjjel 12 órakor a nyugalomra tért hodosi polgárokat tűzi láрма verte fel álmaikból. A tűz — eddig még ki nem derített okokból — Sánca István gazdasági épületeit és Scheck György lakóházának tetejét és ez évi szalma-termését tette martalékává. Becslés szerint a kár meghaladja a 20.000.— Din.-t. Biztosítva nem volt. Az összes jelenvolt önk. tűzoltó egyletek um: a hodosi, krplivniki sőt még a szomszédos magyar községből a kotormányi is, emberfeletti erővel igyekeztek a mentési munkálatoknál közreműködni és a tűz towaterjedését meggátolni.

amely igyekezetük sikerült is teljes mértékben. Különösen dicséretreméltó emberbaráti szeretetről tett fényes tanubizonyosságot ez alkalommal a szomszédos kotormányi magyar önk. tűzoltó csapat, mely teljes felszereléssel és létszámmal megjelenve a tűzszínhelyén, döntőleg érvényesült közreműködésével úgy a tűz lokalizálásában, valamint annak tovaterjedésében. E nemes és önzetlenül megnyilvánult tettükért, fogadják ez uton is legmesszebbmenő elismerésünket, különösen pedig hálaikat.

GOLDMAN ALEXANDER

IN

REICH HELENA

zaróčna

D. Lendava M. Sobota

26. septembra 1931.

(Brez drugega posebnega obvestila)

— **Betétek kifizetésének megszorítása.** A m. szobotai pénzügyintézetekhez az a felszólítás érkezett, hogy a betéteket nem szabad bármely nagyságu összeg kifizetésével erősen megkisebbiteni vagy teljesen kiadni, hanem csak hetenként 200 Din.-t lehet a betevőnek kivenni! Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert Zágrábban a pénzügyintézeteket páni félelemmel megrohanták s egy nap alatt másfélmilliót kellett kifizetni. Másnap az fokozódott volna lavinaszerűen, amely a pénzügyintézetek pénztelenségéhez vezetne. Érthető, hogy pénz nélkül a pénzügyintézetek működése megakadna. Ők kénytelenek lennének az adósaiknak felmondani, hogy pénzhez jussanak és így a betéteket kiadhassák. Számszerűen és a takarékpénztárak nagy része szolvenssé válnának. Ezért kellett ezt a óvintézkedést állítólag megtenni.

— **Tűzoltó mulatság.** A turniscsei önk. tűzoltó egyesület Turniscsén a Kardos vendéglő helyiségeiben e hó 27-én délután szüreti mulatságot rendezett jóteknő célra, saját szükségleteinek fedezésére. A mulatságon szép számmal vettek részt az egyesület pártosai és jóakarói s így az egyesület pénztára ismét egy szerény kis összegecskével gyarapodott. Sajnos, e helyen lehet elkönyvelni azt a jóakarót, amely vasárnap délelőtt a templomi prédikáció folyamán a szószéken megnyilvánult az egyesülettel szemben. Csak éppen, hogy egyházi átokkal nem lettek sújtva azok már előre is, akik a tűzoltó mulatságon résztvettek. Pedig, ha valaki másnak, akkor egy gyenge anyagi erővel rendelkező tűzoltó egyesületnek is szabad a közönség jóteknőségét igénybe venni! Ez nemcsak Turniscsén történik meg, hanem máshol is. És vannak közöttünk igen tüszteletre méltó egyházi férfiak, akiknek ez ellen kifogásuk nincs. Végre is aki nem ad, az legalább ne vegyen el! — Sokat lehetne erről beszélni, de nem érdemes! Az ilyen komolytalan kizsólások éppen ellenkező hatást érnek el s olyan megjegyzéseket és megállapításokat idéznek fel, amelyek

senkinek sem válnak diszére s a minők a mai turniscsei légkörben éppen nem kívánatosak.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Az állami alkalmazottak személyi drágasági pótlékát leszállították.** A hivatalos lap közölte már, hogy leszállították az állami tisztviselők pótlékait. Ugyancsak megfelelő arányban leszállítják az állami közlekedési intézmények alkalmazottainak, irodatisztjeinek, napidijasaiknak és egyéb állami alkalmazottaknak személyi drágasági pótlékait is. A nyugdíjasokra vonatkozólag úgy intézkedtek, hogy havi illetményüknek öt százalékkal csökkentik a drágasági pótlékot. (Ausztriában a tisztviselők illetményeit 6 százalékkal leszállították; — a nyugdíjakat 3 százalékkal emelték.)

— **Kivégzés Sibenikben.** A múlt szerdán reggel Sibenikben a törvényszék udvarán felakasztották a tenger-melléki vidéknek egy híres haramiáját Médics Tódort. A rabógyilkos legjobban szeretett csendőrruhában járni s így legkönnyebben tudott rejtőzködni a hegyekben. Tíz gyilkosság és számtalan rablás és betörés volt rábizonyítva s összes bűneiért halálra ítélték. A gyilkos haláltusája tizenöt percig tartott, mivel igen erős szervezett ember volt.

— **Megölte a saját leányát.** Dolnjitovarnik községben Kovacsevics Vojisláv földmives meggyilkolta a saját leányát, aki már férjnél volt. A szörnyű bűn oka az, hogy a fiatal asszony nem akart apja erőszakos kívánalmainak engedelmessé válni. A gyilkos apa szökésben van.

— **A legjobb barátját lőtte agyon.** Vitoljevci községben, — a Szerémségben Ilcs Györgye földmives revolverrel agyonlőtte közeli rokonát s egyszersmind legjobb barátját Ilcs Dávidot. A gyilkosság előzményeiről senki sem tud semmit, mert a gyilkos ismeretlen helyre szökött s azt mindenki tudta, hogy a két ember a legjobb barátságot tartotta fel egymásközt.

A biatorbágyi borzalmas merénylet elkövetőinek kézrekerítésére a Magyar Államvasutak 50 ezer pengő jutalmat tűztek ki. Mivel pedig már nyilvánvaló, hogy itt egy nemzetközi kommunista terror szervezet működéséről van szó s ezt a rettentő bűncselekményt egy közép-európai különítmény követte el, ezért Németországban 100.000 márkát, Svájcban pedig 200.000 frank jutalmat tűztek ki azok részére, kik a tettesek kézrekerítésénél hathatósan közreműködni tudnak, illetve az végrehajtják.

A Graf Zeppelin ismét Dél-amerikába ment. A léghajó ez alkalommal hét utast és egy és fél méter-mázsa postát visz magával. 4 napig lesz Pernaabucuban, azután visszatér és októberben még egy utat fog megtenni.

A kínai árvíznek két milliónál több emberáldozata van. A hankai legutolsó jelentés szerint azoknak a száma, akik az árvízben lelétek halálukat s akiket nem lehetett

megmenteni, több mint egy millió. Még több lesz azoknak a száma, akik az éhség és a ragályos betegségek folytán esnek áldozatul. Kinának fő-tápszere a rizs, legalább is hetven százalékban elpusztult. A hatóság képtelen az éhezőket ellátni s ezek ezer száma hullanak el, s mivel el-takarításukról senki sem gondoskodik, a legborzasztóbb járványok léptek fel, amelyek hihetetlen gyorsan s szörnyűségeesen nagy számban szedik áldozataikat. A lakosság nagy része a szabad ég alatt tanyázik.

— **Rögtönítelő bíróság — stárium lépett életbe Magyarországon.** A biatorbágyi szörnyű merénylet s egyéb veszélyesnek látszó kommunisja jellegű mozgolódások arra indították a magyar kormányt, hogy a múlt hó 20-án kihirdette a rögtönítelő bíróság életbe lépését. Ez annyit tesz, hogy aki a rögtönítelő bíróság hatáskörébe tartozó bűntettet követ el, halállal büntetik.

— **Másfél évi börtönre ítélték egy kommunista vezért.** Révai Józsefet a Vörös Ujság volt szerkesztőjét, aki a kommunizmus bukásakor részt vett az Osztrák-Magyar Bank dollárkészletének eltulajdonításában, másfél évi börtönre ítélték a bíróság. Révai egy időben külföldre szökött, majd visszatért Budapestre s itt tovább irányította a kommunista szervezkedést.

Lengyelországban légi hadgyakorlatokat tartanak. Egy repülőgép, mely Warsóból Thorn felé tartott, lezuhant s két pilóta tisztje szörnyen halt.

— **Németországban rendkívüli bíróságokat állítanak fel.** A bűnesetek száma annyira elszaporodott, hogy a törvényszékeket kénytelenek gyorsított eljárási bírói ítéletekkel sújtani.

— **A repülő szörnyetegek.** Az aerotehnikának valóságos csodája lesz az a négy óriás repülőgép, a melyeket a connectienti General Development Company gyárában építenek. Már előre a repülő szörnyeteg névvel ruházták fel e gépeket, amelyeknek méreteiről a következőket írják: A gépek egy-egy szárnyának hosszúsága 139 láb (egy láb 20 cm.) szélessége 31 és fél láb. Nyolc motor fogja hajtani a gépeket, amelyeket modern kényelemmel rendeznek be az utasok részére. Az utasok száma a négy gépen 160 lesz, bár teherbírásuk 206 utasra van tervezve. A technikai személynzet 17 főnyi lesz. Mindegyik repülőgépen konyhát rendeznek be és mindegyiken husz-husz hálókabin is lesz. Az első repülő szörnyeteg már a jövő év végére elkészül.

— **Teljes sebességgel egymásba rohant két petroleum vonat Romániában.** Ploesti és Slobozia között két petroleum szállító vonat teljes sebességgel egymásba rohant. Ötven vagon petroleum elégett. Eddig öt vasuti alkalmazott megszenesedett holttestét találták meg. Azt hiszik, hogy a szerencsétlenségnek több halálos áldozata van. A szerencsétlenség helyére segélyvonatokat küldtek. — Az anyagi kár igen nagy.

TON KINO

z najmodernejšo opremo

Lastnik G. DITTRICH

MURSKA SOBOTA.

RANGO

Režija:

Ernest B. Schoedock-a

tvorca Changa

in 4 Bijeja pera.

100% nemški tonfilm.

Predstave se vršijo:

v SOBOTO, dne 3. oktobra

ob 1/2 9 uri in

v NEDELJO, dne 4. oktobra

popoldne ob 3 uri in zve-

čer ob 1/2 9 uri.

VSTOPNINA:

I. prostor 15 Din., II. prostor

12 Din. in III. prostor

7 Din.

— **Két német oceanrepülő:** Johansen és Rodi, valamint portugál utasuk száznyolcvan óráig hányholód-
iak repülőgépek roncsain az Oceanban, amíg egy norvég teherhajó megmentette őket. A hajó Ujfoundlandtól nyolcvan kilométernyire akadt rájuk éppen a legutolsó pillanatban.

— **A köd a repülő legnagobb ellensége.** Egy augszburgi magánrepülőgép, amelyen egy mérnök ült kísérőjével, a nagy ködben eltévedt, majd lezuhant s mindkét utas szörnyen halt.

— **Robbantanak Spanyolországban a sztrájkoló telefon alkalmazottak.** Ortuellában a sztrájkoló telefon alkalmazottak felrobbantottak dinamittal hat telefonállomást. Vegóban a lakosság hevesen tüntetett a szovjet köztársaság mellett. Valenciában a sztrájkoló szakszervezetek az általános, Spanyolországra kiterjedő sztrájk mellett foglaltak állást.

— **Meghíusult vasuti merénylet.** Munkács és Beregszentmiklós között ismeretlen tettesek szétfeszítették a vasuti sineket. A gáztett idejében észrevették s a munkácsi személyvonat, amelynek a pályán át kellett haladnia, elkerülte a katasztrófát.

— **Földes Pál kommunista gyárigazgatót Budapesten a büntető törvényszék három évi fegyházra ítélte.** Büntársai közül Róna Ferenc 11 hónapi, Fink Emma 6 hónapi fegyház-büntetést kapott.

— **Földregés Japánban.** Saitama kerületben heves földregés pusztított. Igen sok épület rombadólt. Eddig kilenc halotról és igen sok sebesültről érkezett jelentés.

— **Egy görög malomtulajdonos** 18 éves fia megölte édesanyját és két testvérét. A fiu a rémtettet baltacsapásokkal követte el. Testvérei ikrek voltak, 9 évesek, egyik fiu, a másik leány. A tett okát még nem tudják.

Torma.

Akkor érhető.

Hogyan adhattad a leányodat annak a semmirevaló embernek? Az még eddig mindenkit becsapott.

Nó, nó! Hátha még ő keserül meg! Számítani kell, hogy az én feleségem lesz az anyósa!

Csak a hivatalos szabályok szerint.

Itt van, kérem, egy csomó régi akta. Lesz ezekre még szükség, vagy talán már el is lehetne őket égetni?

Hát —, tudja, elégetheti őket, de előbb mégis csak másolja le!

Honnan tudná.

Az állomáson megszólítja valaki a melléte álló utast.

Mit tetszik gondolni, kérem, lesz eső?

Sajnálom, nem tudom uram. — Nem vagyok idevalósi!

Közgazdaság.

A betéteket már visszavitték pénzüket a bankokba.

A múlt hét elején a font sterling ársuhanásának Európaszerte végigseprő riasztó hatása alatt Beogradban és Zagrebban is és az ország más helyein bizonyos nyugtalanság támadt. Tekintettel arra, hogy a jugoszláv pénzügyi politika-juknál fogva nem állnak szoros kapcsolatban a külföldi nagybankokkal és így ezeknek régóta tartó válsága nem lehetett befolyással pénzügyi intézeteink stabilitására, minden bank teljesen zavar nélkül tudott eleget tenni betevői pénzigénylésének. Valamennyi jugoszláv takarékpénztár és bank a legnagyobb szilárdsággal állta meg a helyét a válság napjaiban, mindamellett attól lehetett tartani, hogy ha a közönség ez oktan rohama tovább tart, fennakadások támadnak, mert hiszen nyilvánvaló, hogy egyetlen pénzügyi intézet sem azért fogad el betéteket és nem azért fizet kamatot a betétek után, hogy a pénzt vasszekrényekben őrizze, hanem a betéteket a közgazdasági élet követelményeinek megfelelően minden bank utjára bocsátotta az állami gazdasági élet vérkeringésébe. Hogy tehát elejét vegyék az esetleges zavaroknak, a bankok országsszerte közös megállapodással ahhoz a törvényes jogukhoz folyamodtak, amely megengedi, hogy a betétek számára kikötött felmondási idő lejártaival fizessék csak ki az igényelt összegeket. A kifizetéseknek ez az eltolása más államokban a legnormálisabb időben is olyan uzus volt, amelyről soha el nem tértek és csupán a jugoszláv pénzügyi intézetek voltak mindeddig olyan előzékenyek betevőkkel szemben, hogy nem éltek a betétek elfogadásához fűződő jogukkal. A jugoszláv pénzügyi intézeteknek ez megkülönböztetésével egyrészt az volt a céljuk, hogy minden esetben már előre

tudomásuk legyen arról, hogy melyik napon mily összeg kifizetése esedékes és pénztárukra e kifizetésekre a terminusra időben előkészíthessék és módjukban legyen minden időben mindenkinek kiadni a felmondott összegeket. De egy másik és pszichológiailag fontosabb ok is szerepet játszott a korlátozásnál. Nyilvánvaló volt ugyanis, hogy az első napok ragályoszerű pánikja hamarosan lecsillapodik és azok a betétesek, akik az első, teljesen indokolatlan ijedtségben a bankba rohantak pénzükéért, maguk is be fogják látni, hogy az aggodalomra nincs semmi ok és sokkal jobb helye van a pénzüknél a bankban, ahol kamatot is kapnak rája, mint a számlaszámban, ahonnan ellophatják.

Öt nappal a nagy run után — sokkal hamarabb, mint talán remélni lehetett — bekövetkezett ez a megnyugvás.

Szombaton és hétfőn a zagrebi és beogradi bankokba a betétesek már legnagyobb részben visszavitték azokat az összegeket, amelyeket a múlt hét elején kivettek.

A külföldről érkező megnyugtató hírek, valamint a belföldi bankok most megnyilvánult erejének és biztonságának láttára a szombati és hétfői tőzsdenapokon úgy Beogradban, mint Zagrebban az értéktőzsdén ismét tetemesen megszilárdultak az állampapírok és bankrészvények is.

Ez a körülmény kedvezően hatott a jugoszláv pénzügyi piacra és úgy érteztünk, hogy a javulás tovább tart, nem fog megisméltódni az indokolatlan betétpánik a bankok ellen.

A házbérvallomási ivatek októberben be kell nyújtani. A pénzügyminiszterium adóosztálya rendeletet adott ki, amelyben utasítja az adóigazgatóságokat, hogy tegyenek meg minden előkészületet, hogy a házbérvallomási ivatek a kellő időben elkészüljenek. A rendelet szerint a házbérvallomási ivatek az érdekelteknek október 1. és 31. között kell benyújtani az illetékes adóigazgatóságnak. A házbérvallomási ivatek a bérlőknek is alá kell írnia. — A házbérvallomási ivatek átvételéről hivatalos elismervényt adnak ki.

Bort a hadseregnek. A jugoszláv bortemelő legutóbb megtartott kongresszusukon terjedelmes rezolúciót fogadtak el és ebben összefoglalták mindazon kívánságaikat, amelyeknek teljesítését alkalmasnak vélik arra, hogy az ország szőlősgazdáit kimentse a válságos helyzetükből. — Érdekes az a kívánság, hogy a kormány a hadsereg céljaira vásároljon nagyobb mennyiségű bort. Azt is kívánják a szőlősgazdák, hogy az anti alkoholista mozgalomnak, amely már nagy méreteket kezd ölteni, vessenek véget. Meg kell szüntetni a gyümölcs pálinkák égetését. A had-

sereg főzés céljaira kizárólag, csak borecetet használhasson stb. Ezenkívül pedik szállítási és adókedvezményeket kérnek a kormánytól a szőlősgazdák.

Gazdálkodás.

Megakadt idegen test (alma, burgonya, répa) a nyelőcsőben.

Ismét elérkezett e betegségnek a szezonja és ezért figyelemztetjük a sertés- és szarvasmarhatulajdonosokat arra, hogy a nevezett állatok torkában sem bottal, ostornyéllal, kötéllel, állatorvosi gyomorcsővel, sem szabad kézzel ne nyuljanak, mert kórokozásukkal és kapargálásukkal nagyobb bajt csúsznak, mint amilyen van. Az állatok torkát megkarmolják a nyelőcsövet átfurkálják. A sebek helyi vagy általános duzzadást, sőt vérmérgezést okoznak. A szarvasmarhák fel szoktak puffadni, ha a megakadt krumpli miatt nem bírják a bendő gázait felbőfogni. Ilyen esetben ne a krumplit igyekezzenek kivenni vagy letolni, hanem a felfuvódott baloldalt (a bendőt) szurják meg zsebkéssel, amíg az állatorvos megérkezik. A zsebkést a lajkus kezében azért kell alkalmasabbnak tartani a trokárnál, mert azzal még nem sebeztek meg a vesét, a telt hólyagot, a vemhes méhet, bármennyire rosszul sikerült is a lékelés. A bendőbe szurt zsebkést nem szabad azonnal kirántani, hanem addig kell benne tartani, amíg a bendőgázok eltávolodnak belőle.

A múlt héten Kruplivniken egy goricsánec bár kivette kézzel az almát a tehén torkából, de az állat a felfuvódás következtében legott mégis elhullott.

Az állatorvos minden esetben egészen biztosan mindent rendbe hoz és soha egyetlen állatnak sem kell egy megakadt burgonya miatt elpusztulni, ha a felfuvódott állat bendőjét meglékelik s várnak az állatorvos megérkezéséig.

Nemes állatorvos.

Jól tejelnek a tehének a szőlőtől. Nagykőrösön történt, hogy a tejszarnokban a behozott tej hirtelen sokkal jobb minőség-

gű lett, mint az előbb ugyan azon gazdaságokból szállított tej. Utánjárás folytán kitudódott, hogy a tehénekkel szőlőt etettek s attól változott meg a tej minősége tetemesen jobbra.

Egy csaplárost vagy főpincért

keresek az izakovci nyaraló fürdői vendéglőbe. **Nő is lehet.** Ha úgy tetszik a vendéglőt el is adom.

TURK JÓZSEF vendéglős
Murszka Szobota.

KOCSIST

legényembert keresek, aki éjjel-nappal, jó és rossz időben mindenkor készségesen és lelkiismeretesen végzi teendőit.

KÜHÁR ISTVÁN speditőr
Murszka Szobota.

Halló Halló

Tudják mi az ujság!

Van szerencsém az igen tisztelt n. é. közönségnek és cipészmeister uraknak tudomására adni, hogy a nagy gazdasági krízis és a pénzhiány miatt nagyobb mennyiségű mindennemű kikészített bőrárúnak és cipészkeleknek az árát leszállítottam.

Kérem a n. é. közönséget, hogy még mielőtt tételre bevásárolnának, úgy előbb jöjjenek hozzám megtekinteni a raktáromat és meggyőződhetnek róla, hogy nálam a legjobb és legolcsóbb bőraru kapható

Tisztelettel 2

Bartanics Géza bőrkereskedő

Dolnja Lendava, Fótca 75, sz.,
(Templom-tér mellett. Saját házában.)

Rádiók

rádió alkatrészek

akkumulátorok

legjobb **Kerékpárok**
világhírű **Varrógépek**
jutányosan kaphatók

Nemecz János

vaz- és gépkereskedésben

Murska Sobota.

AMATÖRÖK FIGYELMÉBE!

Állandóan raktáron tart mindenféle fényképeseti cikkeket és gépeket,

HAHN IZIDOR papirkereskedése
MURSKA SOBOTA.

Naptárban!

Előrangú áru!